

SOSYAL BİLGİLER

BECERİ TEMELLİ YENİ NESİL SORU BANKASI

KONU TESTLERİ

Her konu için ayrı ayrı testler konunun pekiştirilmesini sağlar.

Testlerin üzerindeki karekodları okutarak video çözümlere ulaşabilirsiniz.

ÜNİTE DEĞERLENDİRME SINAVI

MEB Beceri Temelli Sorular ve 7. sınıf kazanımları dikkate alınarak hazırlanan sorulardır.

DİJİTALİM

EĞİTİM PLATFORMUMUZ

AÇILDI

*Öğretmen ve Öğrencilerimiz için
Eşsiz İçerikler ile Sizlerle!*

*"Dijitalim" Öğretmen veya Öğrenci Uygulamasını
İndirerek Bütün Soruların Video Çözümlerine
Ulaşabilirsiniz.*

www.dijitalim.com.tr

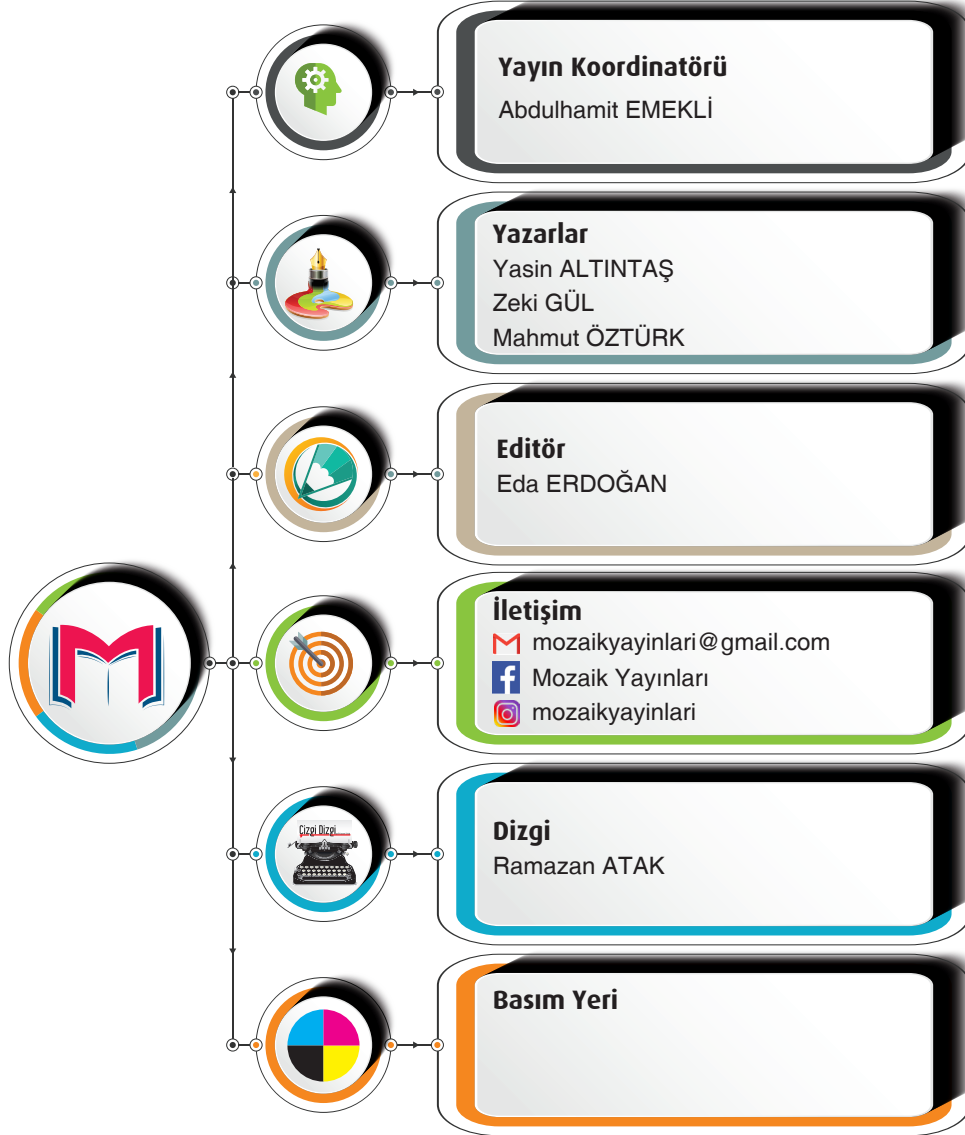
Copyright ©

Bu kitabın her hakkı yayınevine aittir.

Hangi amaçla olursa olsun bu kitabın tamamının ya da bir kısmının kitabı yayınlayan yayınevinin önceden izni olmaksızın elektronik, mekanik, fotokopi ya da herhangi bir kayıt sistemi ile çoğaltılması, yayınlanması ve depolanması yasaktır.

MS0620-B1

ISBN: 978 - 625 - 7870 - 08 -5

MOZAİK YAYINLARI

Ostim Mahallesi, Enerji Caddesi, 1207. Sokak 3/ C-D Ostim / Yenimahalle / ANKARA

İletişim: (0850) 302 20 90 - (0549) 814 44 13

SUNU

Sevgili Öğrenciler

Eğitim modelinin güncellendiği; biyolojik, dijital ve fiziksel çağa doğru ilerlediğimiz bu süreçte sınavların amaç değil araç olarak yapılandırılması söz konusu. Bu kapsamda “Liselere Giriş” ve diğer sınavlarda sizlerden sadece soru çözmeniz değil; günlük hayatla ilişkilendirme, problem çözme, sorgulama, analiz etme, gibi üst düzey bilişsel becerileri kullanmanız istenmektedir.

Mozaik Yayınları olarak deneyimli ve fenomen kadromuzla soru bankalarımızı hazırlarken üst düzey bilişsel becerilerinizi geliştiren, beceri ve yaşam temelli soruları merkezine alan bir yaklaşımı benimsedik. Bu doğrultuda kitabımızı tamamen kazanımlara uygun, basitten karmaşığa ve günlük hayat ile ilişkilendirerek hazırladık.

Mozaik Yayınları Soru Bankamızda **Kazanım Testleri** ve **ÜDS (Ünite Değerlendirme Sınavı)** yer almaktadır.

Kazanım Testlerimiz Milli Eğitim Bakanlığı programında yer alan kazanımların tamamını karşılayan, farklı çeşitlilikle ve yeteri kadar soru içeren bölümümüzdür. Bu bölümdeki temel amaç; her bir kazanımı temel düzeyden üst düzeye doğru hiyerarşik biçimde kavratmak; harita görsel okuma ve günlük hayatı bütünleştiren sorularımızla konuyu tamamen özümsemenizi sağlamaktır.

ÜDS (Ünite Değerlendirme Soruları) ise kazanım testlerinde özümsemediğiniz kavram ve kazanımların iç içe geçtiği, birlikte analiz edildiği bölümdür. Bu bölümde; birden fazla kazanımın üst düzeyde daha bütüncül bir anlayışla harmanlandığı, LGS ve MEB örnek sorularıyla birebir uyumlu hâle getirildiği sorular bulunmaktadır. Bölümün temel amacı tüm kazanımların eksiksiz ve bir bütün olarak pekiştirilmesidir.

Bu eserimizde öncelikle deneyimli yazarlarımıza, ayrıca kitabımıza soruları ile katkı sağlayan **Mehmet Ali CE-MİLOĞLU, Emin ŞENER, Yasin KAYA, Mehmet GÜMÜŞ, Eda ERDOĞAN ve Ramazan ATAĞ**'a ayrı ayrı teşekkür ederiz.

Kitabımızın öğretmenlerimizin değerli emeklerine bir destek, öğrencilerimizin değerli çalışmalarına bir kaynak olması umuduyla ...

Abdulhamit EMEKLİ

Mozaik Yayınları Koordinatörü

İÇİNDEKİLER

1. ÜNİTE

İLETİŞİM VE İNSAN İLİŞKİLERİ

İletişim Benimle Başlar	7
Çevremle İletişim Kurabiliyorum	11
İletişim Araçları	13
İletişim Özgürlüğü	15
Ünite Değerlendirme Sınavı	17

2. ÜNİTE

TÜRK TARİHİNE YOLCULUK

Bir Devlet Doğuyor	23
Osmanlı Fetih Siyaseti	31
Avrupa Gelişiyor, Osmanlı ve Diğer Devletler Etkileniyor	39
İslahatlarla Değişen Osmanlı Kurumları	43
Osmanlı'dan Kalan Mirasımız	49
Ünite Değerlendirme Sınavı - 1	51
Ünite Değerlendirme Sınavı - 2	54
Ünite Değerlendirme Sınavı - 3	58

3. ÜNİTE

ÜLKEMİZDE NÜFUS

Geçmişten Günümüze İnsan Yerleşimi	65
Türkiye Nüfusunun Özellikleri	69
Türkiye'de Göçün Neden Ve Sonuçları	73
Yerleşme ve Seyahat Özgürlüğümü Kullanıyorum	77
Ünite Değerlendirme Sınavı - 1	79
Ünite Değerlendirme Sınavı - 2	85

4. ÜNİTE

BİLİM, TEKNOLOJİ VE TOPLUM

Kil Tabletten Tablet Bilgisayara	91
Işık Doğudan Yükselir	95
Karanlıktan Aydınlığa	99
Özgür Düşünce ve Bilim	103
Ünite Değerlendirme Sınavı - 1	105
Ünite Değerlendirme Sınavı - 2	108

5. ÜNİTE

EKONOMİ VE SOSYAL HAYAT

Üretim ve Yönetimin Temeli Toprak	113
Üretim Yolculuğu	117
Yardımlaşma ve Dayanışma Kültürümüz	121
Geçmişten Geleceğe Mesleki Eğitim	123
Hayalimdeki Meslek	125
Teknoloji ve Değişen Dünya	127
Ünite Değerlendirme Sınavı - 1	129
Ünite Değerlendirme Sınavı - 2	132

6. ÜNİTE

YAŞAYAN DEMOKRASİ

Demokrasinin Tarihteki Yolculuğu	137
Atatürk ve Demokrasi	141
Türkiye Cumhuriyeti'nin Temel Nitelikleri	145
Huzur Demokrasi ile Gelir	149
Ünite Değerlendirme Sınavı	153

7. ÜNİTE

ULUSLARARASI KÖPRÜLER

Türkiye ve Dünya	159
Gelişen Türkiye	161
Yanlış Bildiğimiz Doğrular	163
Günümüz Dünya Sorunlarına Çözümler	165
Ünite Değerlendirme Sınavı	167
Cevap Anahtarı	171

1. ÜNİTE

👉 İLETİŞİM VE İNSAN İLİŞKİLERİ

- ✓ İletişim Benimle Başlar
- ✓ Çevremle İletişim Kurabiliyorum
- ✓ İletişim Araçları
- ✓ İletişim Özgürlüğü

1. ÜNİTE 5 AŞAMADA TAMAMLANIYOR.

1. Aşama

2. Aşama

4. Aşama

3. Aşama

5. Aşama

ABC

TEST

1

İLETİŞİM VE İNSAN İLİŞKİLERİ

İletişim Benimle Başlar – 1

1.

İletişim kurarken beden dilimizi etkili kullanmak iletişimin olumlu olmasını sağlar.

Buna göre aşağıdaki görsellerden hangisinde iletişim olumsuzdur?

A)

B)

C)

D)

Mozaik

Yayınları

2. Dünyaya gözümüzü açtığımız andan itibaren gerek yakın gerekse uzak çevremiz ile bir bağ kurarız. İnsanlar, geçmişten günümüze çeşitli yollar ile kendini anlatma çabası içinde olmuştur. Çünkü insanın doğası ve sahip olduğu yetenekleri; çevresini anlama, anlatma ve anlamlandırmaya yöneliktir. İlk insanların mağara duvarlarına çizdikleri resimler veya Kızılderililerin yaktıkları ateşin dumanı ile yapmaya çalıştıkları, iletişimden başka bir şey değildir.

Buna göre,

- I. İnsanlar doğduğu andan itibaren iletişime başlar.
- II. İnsanlar her zaman kendilerini anlatmak ve çevresini anlamak istemişlerdir.
- III. İnsanlar geçmişte iletişim kurmak için duvar resimleri ve duman gibi araçları kullanmışlardır.

verilen yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

A) I ve II	B) I ve III
C) II ve III	D) I, II ve III

3. Etkili iletişim kurmak çevremizdeki insanlarla ilişkilerimiz açısından çok önemlidir. İletişim sırasında bulunduğumuz ortamdaki eşyaları düzenleme şeklimiz, kıyafetlerimiz de iletişimin bir parçasıdır. Sözlü iletişim sırasında, içinde bulunduğumuz duygu durumuna ilişkin ses tonumuz, vücut hareketlerimiz, yüz ifadelerimiz, konuşmanın içeriği kadar etkili olabilir. Kimi zaman beden dilimiz, söyleyeceğimiz sözlerden daha fazla mesaj verir. Kullanacağımız ifadeleri bilinçli ve samimi bir şekilde aktarmamız, etkili iletişimde çok önemlidir.

Buna göre iletişimle ilgili,

- I. İletişimin başarılı olması için konuşmanın yanında birçok faktör etkilidir.
- II. Sözlerimizin etkili olması için jest ve mimiklerimizi de doğru kullanmalıyız.
- III. Seçtiğimiz cümlelerin farkında olmak ve içtenlik iletişimi olumlu etkiler.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

A) I ve II	B) I ve III
C) II ve III	D) I, II ve III

1. ÜNİTE

4. Yasin Öğretmen, iletişim ile ilgili doğru “D”, yanlış “Y” etkinliği vermiştir.

Sıra No	AÇIKLAMALAR	D	Y
I	Konuşan kişinin söylediklerini, zaman zaman kendi cümlelerinle özetleyerek konuşan kişiden onay almak iletişimi olumlu etkiler.		
II	Ön yargı, bir kimse veya bir şeyle ilgili olarak belirli şart, olay ve görüntülere dayanarak önceden edinilmiş olumlu veya olumsuz yargı olarak tanımlanabilir.		
III	Beden dilinin anlamı her kültürde aynıdır. Bu yüzden herhangi bir ülkeden birisiyle beden dilini kullanarak anlaşılabilir.		
IV	Dinlerken bedenle hafifçe öne doğru eğilmek, baş sallamak, göz temasında bulunmak, iyi dinleyici olduğunuzu karşınızdaki kişiye gösterecektir.		

Buna göre verilen etkinliğin cevap anahtarı aşağıdakilerden hangisidir?

	I	II	III	IV
A)	D	Y	D	Y
B)	D	D	Y	D
C)	Y	D	Y	D
D)	D	D	Y	Y

5. Aşağıdaki tabloda iletişime dair ilgili bazı atasözü ve deyimler ile ilgili olumlu – olumsuz etkinliği verilmiştir.

Atasözü ve Deyimler	Olumlu	Olumsuz
İleri geri konuşmak.		
Bir söyle on dinle.		
Tatlı dil yılanı deliğinden çıkarır.		
Bir kulağından girip bir kulağından çıkmak.		

Buna göre tablodaki etkinliği doğru cevaplayan öğrencinin cevap anahtarı aşağıdakilerden hangisidir?

A)	Olumlu	Olumsuz	B)	Olumlu	Olumsuz	C)	Olumlu	Olumsuz	D)	Olumlu	Olumsuz
		✓			✓			✓	✓		
✓					✓	✓			✓		
✓			✓				✓			✓	
		✓	✓			✓				✓	

ABC

TEST

2

İLETİŞİM VE İNSAN İLİŞKİLERİ

İletişim Benimle Başlar – 2

1. Aşağıdaki tabloda iletişimle ilgili doğru-yanlış etkinliği verilmiştir.

Bilgiler	Doğru	Yanlış
El, kol, baş ve vücudun diğer kısımları ile yapılan, sözlü mesajı destekleyici mesajlara beden dili denir.	✓	
Karşımızdaki kişiyi daha iyi anlamak için empati kurmak oldukça önemlidir.	✓	
İletişim insanlar arasında sadece konuşarak yapılan bir eylemdir.		✓
İletişimin olumlu olması için; göz teması kurmak, ön yargıdan kaçınmak, ben dili kullanmak, cümlelerin açık ve net olması gibi faktörlere dikkat etmeliyiz.	✓	

Her sorunun 10 puan olduğu bu etkinlikte tabloyu yukarıdaki şekilde dolduran bir öğrenci kaç puan almıştır?

A) 10

B) 20

C) 30

D) 40

Mozaik Yayınları

2.

Bu görsele göre,

- İletişimin başarıya ulaşmasında beden dili tek başına yeterlidir.
 - Konuşmacıyla göz teması kurmak iletişime katkı sağlar.
 - Karşımızdaki ile iletişim kurmak için farklı yöntemler kullanılır.
- yargılarından hangilerine ulaşılabilir?**

A) I ve II

B) I ve III

C) II ve III

D) I, II ve III

1. ÜNİTE

3. Duygu, düşünce veya bilgilerin akla gelebilecek her türlü yolla başkalarına aktarılmasına iletişim denir. Ancak iletişimin başarıya ulaşması için dikkat etmemiz gereken hususlar vardır. Bunlara dikkat etmediğimiz zaman iletişimde sorunlar yaşanmaktadır.

Buna göre aşağıdaki cümlelerden hangisinde iletişim olumlu yöndedir?

- A) Ayşe'nin köpeği hastalanan Mustafa'ya "köpeğin hastalandığı için üzgünsün" demesi
 B) Nazlı'nın aşırı kilosu karşısında arkadaşı Elif'in, Nazlı'nın kilolarıyla dalga geçmesi
 C) Kerem'in sınavdan düşük alan arkadaşı Samet'e "derslerine düzenli çalışsaydın yüksek not alırdın" demesi
 D) Ömer'in annesinin verdiği görevler karşısında "ya anne tamam yaparım" demesine rağmen annesinin isteklerini yapmaması

4. İletişimde en önemli unsurlardan bir tanesi etkin dinlemedir. Böylece karşımızdaki kişiye ne kadar önem verdiğimiz göstermiş oluruz. Bu nedenle de etkin dinleme olduğu zaman iletişim olumlu yönde olur.

Buna göre iyi bir dinleyici olmak için,

- I. Dinleme sırasında başka işlerle meşgul olmak
 II. Konuşmacı konuşurken onun sözlerini bölerek sorular sormak
 III. Konuşmacı ile ilgili ön yargılara sahip olmamak
 IV. Konuşmacıya onu dinlediğini belirten dönütler vermek

ifadelerinden hangilerini yapmalıyız?

- A) I ve II
 B) I ve IV
 C) II ve III
 D) III ve IV

5.

Sözlü iletişim

Konuşarak kurduğumuz iletişimdir.

Yazılı iletişim

Yazı kullanarak gerçekleştirdiğimiz iletişimdir.

Sözsüz iletişim

Beden hareketleri, jestler, mimikler, ses tonu, fiziksel görüntü ve kıyafetler gibi sözel olmayan birçok unsuru içeren iletişim yöntemidir.

Bu tanımlara göre,

- Derya'nın öğretmenin sorduğu soruya cevap vermesi
- Yasin'in kardeşine cep telefonundan mesaj göndermesi
- Fatma'nın günaydın diyen arkadaşına başını sallayarak karşılık vermesi
- Hakan'ın gittiği iş görüşmesine önem verdiğini göstermek için takım elbise giymesi

verilen kişilerden hangileri sözsüz iletişim öğelerini kullanmıştır?

- A) Derya ve Yasin
 B) Yasin ve Hakan
 C) Derya ve Fatma
 D) Fatma ve Hakan

6. **Aşağıdaki iletişimle ilgili verilen ifadelerden hangisi yanlıştır?**

- A) Olumlu iletişim kurmada empati ve etkin dinleme önemlidir.
 B) Beden dilini kullanmak yazılı iletişimin başarıya ulaşmasını sağlar.
 C) İletişimin başarılı olması için öncelikle insanın kendini tanıması gerekir.
 D) Karşımızdaki insanın seviyesi ne olursa olsun ona saygı duymalıyız.

ABC

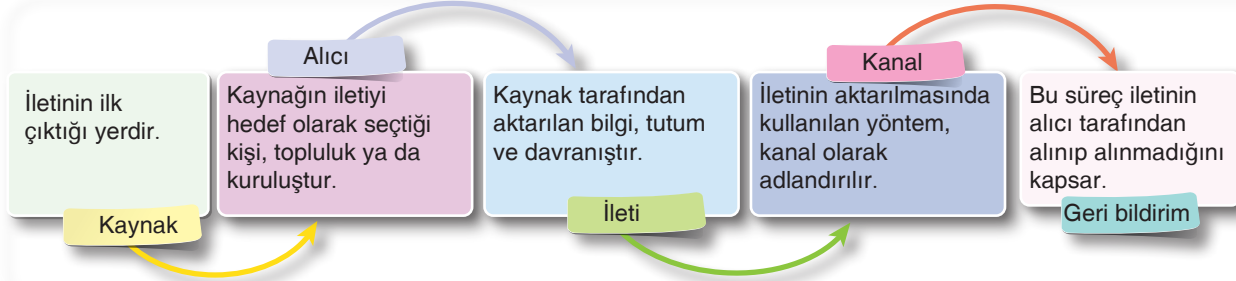
TEST

3

İLETİŞİM VE İNSAN İLİŞKİLERİ

Çevremle İletişim Kurabiliyorum

1. İletişimin temel öğeleri vardır. İnsanlar arasında tam bir iletişimden söz edebilmemiz için bu temel öğelerin gerçekleşmesi önemlidir. İletişimin temel öğeleri; kaynak, alıcı, ileti, kanal ve geri bildirimden oluşmaktadır.

Bu bilgilere göre,

- Cumhuriyet Bayramı töreninde günün anlam ve önemini anlatan öğretmen kaynaktır.
- Törende konuşmayı dinleyen öğretmen ve öğrenciler alıcıdır.
- Öğretmenin Cumhuriyet Bayramı ile ilgili bilgileri anlatması kanaldır.
- Öğretmenin günün anlam ve önemini anlatırken slayt kullanması iletidir.
- Öğretmenin anlatımından etkilenen öğrencilerin alkışlamaları geri bildirimdir.

verilen ifadelerden kaç tanesi doğrudur?

- A) 2 B) 3 C) 4 D) 5

Mozaik

Yayınları

2. İnsanlar arasında yaşanan iletişimin anlaşarak devam etmesi olumlu iletişimken çatışma hâli olması olumsuz iletişim olarak tanımlanır.

Buna göre aşağıdakilerden hangisini yapan kişi iletişimde çatışma hâlini ortaya çıkartır?

- A) Annenin ders çalışmayan çocuğuna “Ders çalışmamandan dolayı sınıfta kalacağından korkuyorum.” demesi
- B) Okuldan geldikten sonra eşyalarını düzenli bir şekilde dolabına koyan kızına annesinin “Aferin” demesi
- C) Ödevlerini yapmadığı için kendisinden yardım isteyen arkadaşına “Ödevini yapmadığın için sürekli benden yardım istiyorsun.” demesi
- D) Yolda giderken düşen birini yerden kaldıran yayanın “Geçmiş olsun, umarım önemli bir şeyiniz yoktur?” diye sorması

3. Yasin Öğretmen, öğrencilerinden iletişimde dinleme ve anlama ile ilgili atasözü ve deyimleri araştırmalarını istemiştir. Öğrenciler de araştırdıkları atasözleri ve deyimleri getirerek sınıfta öğretmenine ve arkadaşlarına söylemiştir.

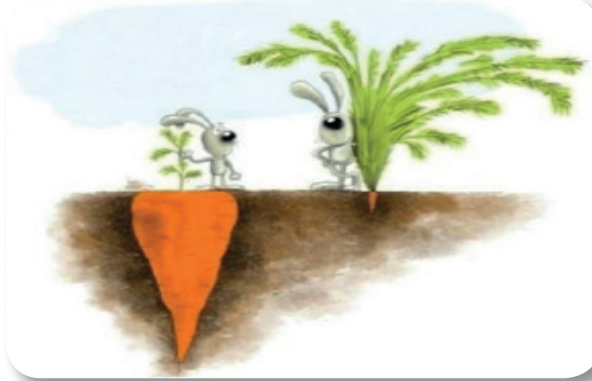
Betül	Tatlı dil yılanı deliğinden çıkarır.
Sude	Ağızından bal damlamak.
Mustafa	Bir kulağından girip bir kulağından çıkmak.
Ömer	Önce düşün sonra söyle.

Buna göre aşağıdaki öğrencilerden hangisi ödevini doğru yapmıştır?

- A) Betül B) Sude
C) Mustafa D) Ömer

1. ÜNİTE

4.

Bu resimler birlikte değerlendirildiğinde aşağıda verilen iletişimdeki hangi kavramla ilişkilendirilebilir?

- A) Dinleme B) Empati
C) Sen dili D) Ön yargı

5. Bir bilgeye sormuşlar; “En çok kimi seversiniz” diye. “Terzimi tabi ki” demiş. Soruyu soranlar şaşırarak “Çok merak ettik neden terzinizi seviyorsunuz?” diye sormuşlar. Bilge kişi şu cevabı vermiş; “Terzime her ne zaman elbise diktirmek için gitsem, ölçümü yeniden alır, elbiseyi ona göre diker. Etrafınıza bakın diğer insanlar öyle mi? birimiz hakkında karar verdiler mi, o insanlar ölünceye kadar bizi hep aynı gözle görürler.”

Bu parçadan yararlanarak iletişim ile ilgili aşağıdaki çıkarımlardan hangisine ulaşılır?

- A) İnsanların birbirlerini kalıp yargılara sokmaları iletişim önünde engeldir.
B) İnsanlar arasındaki çatışmanın temel nedeni birbirlerini dinlememesidir.
C) İnsanların birbirlerine saygılı olmaması iletişimi olumsuz etkilemektedir.
D) Empati yapıldığında iletişim olumlu yönde olmaktadır.

6.

Ezop, Sisam Adası'nın Kralı Ladmon'un kölesi olmadan önce, çağın tanınmış bilgincilerinden Ksantus'un kölesi imiş. Ksantus, bir gün Ezop'a demiş ki: “Karşıya git, bu akşamki misafirlerime en iyi, en lezzetli yemekleri yapman için ne gerekiyorsa satın al.” Fakat Ezop'un, Ksantus'un misafirleri şerefine verdiği ziyafet için pişirdiği bütün yemekler, yaptığı tatlılar hep “dil”den yapılmıştı. Ksantus, Ezop'a misafirleri önünde bağırarak: “Nedir bu? Ben sana en lezzetli, en nefis, en tatlı yemekleri yap, dedim. Sen hepsini dilden yapmışsın.” Ezop şu cevabı vermiş: “Evet efendim, en lezzetli yemekleri, en nefis tatlıları, hep dilden yaptım. Dünyadaki en güzel, en tatlı şey dildir. İnsanlar dilleriyle anlaşır, dilleriyle dua ederler, diğerlerine karşı sevgilerini dille anlatırlar. Dünyadaki en iyi, en tatlı, en güzel şey dildir. Dil olmasaydı, insanların hâli ne olurdu?” Aradan zaman geçmiş, Ksantus dostlarına yine bir ziyafet vermek istemiş. Ama bu defa Ezop'tan, en kötü yemekleri hazırlamasını istemiş. Ezop, bir önceki ziyafet gibi, çorbadan tatlılara kadar bütün yiyecekleri dilden yapmış ve sebebini şöyle anlatmış: “Gerçi dünyadaki en iyi, en tatlı, en güzel şey dil ise de zaman zaman en acı, en çirkin, en kötü şey de dildir. İnsanların başına gelen felaketlerin sebebi, birçok defa onların dilidir.”

Konuşmak Sanattır / Sırrı Er

Bu hikâyeye göre aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Ezop cümlelerinde “sen dili” kullandığı için Ksantus ile rahatlıkla iletişim kurmuştur.
B) İnsanlar arasında olumlu iletişim için dili doğru kullanmanın öneminden bahsetmiştir.
C) İnsanlar birbirleriyle konuşmalarına dikkat etmeden de olumlu iletişim kurabilir.
D) İletişimin başarılı olmasında insanların birbirini tanıması oldukça önemlidir.

ABC

TEST

4

İLETİŞİM VE İNSAN İLİŞKİLERİ

İletişim Araçları

1.

Sosyal medyada "Kriminal" zamana dikkat

Anadolu Üniversitesi (AÜ) Sosyal Medya ve Dijital Güvenlik, Eğitim, Uygulama, Araştırma Merkezi (SODİGEM) Müdürü Doç. Dr. Levent Eraslan, "Off time", "Prime time" ve "Kriminal" olarak zaman dilimlerine ayırdıkları sosyal medya kullanım saatlerine dikkat edilmesi yönünde uyarılarda bulundu

Doç. Dr. Levent Eraslan
ANADOLU ÜNİVERSİTESİ
SODİGEM MÜDÜRÜ

"Sosyal medya kullanımının yaygınlaşması ülkemize de yansıdı. Ülkemizde de nüfusa oranlandığından sosyal medya kullanımında dünyada ilk 5 ya da 6. sırada yer alıyoruz"

"İnsanlar artık, televizyon kanallarına hapis olmak istemiyor çünkü kendi kanalları var. İstedikleri kişiler, izledikleri sosyal ağlar var"

"Sosyal medyayı mutlaka belli saat dilimi içinde kullanmamız gerekiyor. Kriminal zaman dilimi olan saat 02.00 ile 05.00'de istenmeyen, kötü paylaşımlar yapılabilir. Bu zaman dilimine dikkat edilmelidir"

"İngiltere ve ABD'de sosyal medya daha çok 'blog' denilen yazma tarzında kullanılıyor. Hindistan ve Rusya ağırlık bölgesinde online iletişim amaçlı kullanım var. Türkiye'de ise dinleme ve izleme amaçlı kullanım söz konusu"

3 KATEGORİDE SOSYAL MEDYA KULLANIM SAATLERİ

"OFF TIME"

Sabah saatleri. Günlük hayata başlama sürelerinde çok paylaşım yapılmıyor

"PRIME TIME"

ANA ETKİLEŞİM ZAMANLARI
20.00 - 23.00

"KRİMİNAL"

İSTENMEYEN, KÖTÜ PAYLAŞIMLAR YAPILABİLİYOR
02.00 - 05.00

TÜRKİYE'DE SOSYAL MEDYA KULLANICILARI

Facebook

43 MİLYON

Instagram

38 MİLYON

Youtube

28,8 MİLYON

Twitter

9 MİLYON

Türkçe, dünyadaki sosyal medya kullanıcıları arasında **en çok konuşulan 8. dil** konumunda

Bu görselden hareketle aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) 02.00 - 05.00 saatlerinde sosyal medyayı kullanmak olumsuz içeriklere maruz kalmamıza neden olabilir.
- B) Türkiye'de insanlar sosyal medyayı genellikle eğitim amaçlı kullanmaktadır.
- C) Türkiye'de en çok kullanılan sosyal medya facebook ve instagramdır.
- D) Türkiye sosyal medyayı en çok kullanan ülkelerden biridir.

1. ÜNİTE

2. Geçmişten günümüze kadar insanlar kitlelere ulaşmak için farklı yöntemler kullanmıştır.

- Roma Senatosu aldığı kararları papirüsten üretilen bir çeşit kâğıda yazdırmıştır. Papirüsleri senato duvarına astırarak alınan kararları halka duyurmuştur.
- Türklerde ise eskiden tellallar önemli haberleri halka açık yerlerde davul eşliğinde bağırarak duyurmuştur. Camilerin minarelerinden de köy veya mahalle halkına duyuru yapılmıştır.
- İletişim alanındaki buluşların en önemlilerinden biri Gutenberg'in XV. yüzyılda icat ettiği matbaadır. İnsan yaşamının toplumsal, bilimsel, kültürel ve siyasi alanlara en temel katkısı bu buluş sağlamıştır. Matbaa toplumların değişimini, gelişimini sağlayan itici bir güç olmuştur. Matbaanın bulunuşu gazeteciliğin gelişmesine ve bir meslek olarak ortaya çıkmasına yol açmıştır. Böylece iletişimin en önemli araçlarından biri olan gazete insanların yaşamına girmiştir.

Bu bilgilere göre aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- İnsanlar her dönem daha çok kişiye ulaşmak için farklı yöntemler kullanmıştır.
- İletişim alanındaki gelişmelerle birlikte insan hayatında değişimler yaşanmıştır.
- İletişim yöntemlerinin değişmesiyle toplumsal birlik sağlanmıştır.
- Matbaanın icadından sonra yeni meslekler ortaya çıkmıştır.

3.

Gün Elazığ ve Malatya İçin Birlik Olma Günü

24 Ocak 2020 saat 20:55'te Elazığ'ın Sivrice ilçesinde 15 km derinlikte 6.8 büyüklüğünde deprem meydana geldi. Deprem; aralarında Malatya, Şanlıurfa, Gaziantep, Adana, Osmaniye, Tunceli ve Hatay'ın da bulunduğu birçok ilde hissedildi. Türk Kızılay, Elazığ'daki depremin ilk dakikalarından itibaren alarm durumuna geçti. Depremzede vatandaşların olumsuz şartlardan korunması için ihtiyaç duyulan yardım malzemelerini de sevk eden Kızılay'a sizde destek olup bağış yapabilirsiniz. Tüm GSM operatörleri üzerinden 2868'e "DEPREM" yazıp mesaj (SMS) yollayarak da 10 TL bağışta bulunabilirsiniz.

Elazığ depremi üzerine Türk Kızılay'ın attığı mesaj kitle iletişim araçlarının hangi yönünü vurgulamıştır?

- Eğitim
- Sağlık
- Askerî
- Toplumsal

4. Medya; gazete, dergi, radyo, televizyon, genel ağ gibi kitle iletişim araçlarının tümünü kapsayan genel bir terimdir. Medya aynı zamanda kitle iletişiminde gerekli araçlarla bu hizmeti sunan yapının bütünü ve bu iletişimin gerçekleştiği ortamı da ifade etmektedir. Yakın zamana kadar insanlar yüz yüze iletişimi, televizyonu, radyoyu, sinemayı kullanmakta ve sadece bilgisayar aracılığı ile genel ağa girebilmekteydi. Günümüzde cep telefonu ve tablet gibi teknolojik araçlarla da mekân sınırlaması olmadan genel ağa bağlanılabilmektedir. İşte bu gelişmeler "sosyal medya" diye adlandırılan medya türünü ortaya çıkarmıştır.

Bu bilgilere göre medya ile ilgili,

- Gazete, dergi, televizyon, genel ağ gibi araçlar kitle iletişim araçları olarak kabul edilmektedir.
- Genel ağın cep telefonlarında kullanılmasıyla birlikte sosyal medya ortaya çıkmıştır.
- Sosyal medyanın kullanılmasıyla birlikte yüz yüze iletişim ortadan kalkmıştır.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- I ve II
- I ve III
- II ve III
- I, II ve III

5. Günümüzde artık hemen hemen her aile bireyinde akıllı telefon ve genel ağ var. Bireyler arasındaki iletişim akıllı telefon ve genel ağ kullanımının artmasıyla değişime uğramıştır. Önceleri aile büyüklerine bayram ziyaretleri yapılırken; şimdi birçok akrabama bir bayram mesajı yazmakla yetinmekteyiz. Bu nedenle de insanlar arasında toplumsal ilişkiler zayıflamaktadır.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi verilen yargıya örnektir?

- Veysel Bey'in taraftarı olduğu takımın maçını tabletinden izlemesi
- Caner Bey'in işten geldikten sonra ailesiyle ilgilenmek yerine sosyal medyada gezinmesi
- Yasin Bey'in ihtiyaçlarını karşılamak için marke- te gitmek yerine genel ağ üzerinden sipariş vermesi
- Tansel Bey'in tapu işlerini halletmek için tapu dairesine gitmek yerine e-devlet uygulamasını kullanması

ABC

TEST

5

İLETİŞİM VE İNSAN İLİŞKİLERİ

İletişim Özgürlüğü

1. Aşağıdaki tabloda T.C. Anayasasının bazı maddeleri verilmiştir.

Madde 26: Herkes düşünce ve kanaatlerini söz, yazı, resim veya başka yollarla tek başına veya toplu olarak açıklama ve yayma hakkına sahiptir.

Madde 22: Herkes, haberleşme hürriyetine sahiptir. Haberleşmenin gizliliği esastır.

Madde 20: Herkes, özel hayatına saygı gösterilmesini isteme hakkına sahiptir.

Bu tabloya göre aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Verilen maddeler iletişim hak ve özgürlüğü ile ilgilidir.
- B) Verilen haklar özel durumlara bağlı olarak kısıtlanabilir.
- C) İfade özgürlüğü anayasa tarafından koruma altına alınmıştır.
- D) Madde 22'ye göre yaptığımız görüşmelerin güvenliği sağlanmıştır.

Mozaik Yayınları

2. Basın Kanunu'nun 14. Maddesine göre tekzip ancak "sürelî yayınlarda kişilerin şeref ve haysiyetini ihlal edici veya kişilerle ilgili gerçeğe aykırı yayım yapılması hâlinde" söz konusu olabilecektir. Buna göre bir kimse hakkında şeref ve haysiyetini ihlal edici yayım yapılmış, kişinin itibarını zedeleyici, toplum nazarında küçük düşürücü veya hakaret niteliğinde nitelikte resim, yazı veya yorumlara yer verilmişse bu kimse tekzip hakkını kullanabilecektir. Tekzip bir düzeltme ve cevap yazısıdır. Tekzip metni yayınlanan yazı içeriğinin doğru olmadığı veya kişilerin şeref ve haysiyetini ihlal edici olduğunun belirtilmesi ve ilgili cevabının yayınlanmasını kapsar.

Buna göre,

- I. İletişim araçlarında kişilerin temel hak ve özgürlükleri korunmaya çalışılmıştır.
- II. Medyada yayımlanan yanlış bilgi için kişi ya da kuruma cevap ve düzeltme hakkı tanınmıştır.
- III. Kişilerin haberleşme hürriyeti kısıtlanmıştır.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) I ve III

- 3.

"Her birey istediğini düşünmek, istediğine inanmak, kendine göre siyasi bir fikre sahip olmak, seçtiği bir dinin gereklerini yerine getirmek veya getirmemek hak ve hürriyetine sahiptir. Kimsenin fikrine, vicdanına egemen olunamaz. Cumhuriyet fikir serbestliği taraftarıdır. Samimi ve meşru olmak şartıyla her fikre saygı duyulur."

Bu metne göre Atatürk'le ilgili,

- I. Din ve vicdan özgürlüğüne inanmaktadır.
- II. Düşünce özgürlüğü ile demokrasi arasında bağlantı olduğundan bahsetmektedir.
- III. Farklı fikir ve düşüncelere bazı koşullar sunarak saygı duymaktadır.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) I, II ve III

1. ÜNİTE

4.

I.	Tatile giden Mehmet Bey'in evine hırsızların girmesi
II.	Ünlü futbolcu Kağan'ın arkadaşlarıyla buluştuğu yemeğin görüntülerinin izni dışında gazetede yayımlanması
III.	Haksızlığa uğrayan Derya Hanım'ın durumunu basın aracılığıyla halka duyurması

Verilen örnekler aşağıdaki temel ve özgürlüklerden hangileriyle bağlantılıdır?

	I.	II.	III.
A)	Mülkiyet hakkının kullanılması	Basın özgürlüğünün kullanılması	İletişim özgürlüğünün kullanılması
B)	Basın özgürlüğünün kullanılması	Özel hayatın gizliliğinin korunması	Doğru bilgi alma hakkının kullanılması
C)	Konut dokunulmazlığının ihlali	Özel hayatın gizliliğinin ihlali	İfade ve düşünce özgürlüğünün kullanılması
D)	Yerleşme ve seyahat özgürlüğü	Düşünceyi açıklama ve yayma özgürlüğü	Özel hayatın gizliliğinin korunması

Mozaik

Yayınları

5. Yasin Bey 8 yaşındaki oğlu Rüzgar'la birlikte sinemaya gitmiştir. İzleyecekleri sinema filmine karar vermek için tanıtım afişlerinde yer alan akıllı işaretleri incelemişlerdir. İnceleme sonucu Rüzgar'ın yaşına en uygun film olan "Moziler Kamp'ta" adlı filme gitmeye karar vermişlerdir.

Buna göre Yasin Bey ve oğlunun gideceği filmin afişinde aşağıdaki akıllı işaretlerden hangilerinin bulunması gerekmektedir?

- A)
- B)
- C)
- D)

6. Aşağıda Birleşmiş Milletler Çocuk Haklarına Dair Sözleşmesi'nde yer alan bazı maddeler verilmiştir.

Madde 12	Taraf devletler görüşlerini oluşturma yeteneğine sahip çocuğun kendini ilgilendiren her konuda görüşlerini serbestçe ifade etme hakkını bu görüşlere çocuğun yaşı ve olgunluk derecesine uygun olarak gereken özen gösterilmek suretiyle tanır.
Madde 15	Çocuk düşüncesini özgürce açıklama hakkına sahiptir. Bu hak ülke sınırları ile bağlı olmaksızın yazılı, sözlü, basılı, sanatsal biçimde veya çocuğun seçeceği başka bir araçla her türlü haber ve düşüncelerin araştırılması, elde edilmesi ve verilmesi özgürlüğünü içerir.
Madde 17	Taraf devletler kitle iletişim araçlarının önemini kabul eder. Çocuğun özellikle toplumsal, ruhsal ve ahlaki esenliği ile bedensel ve zihinsel sağlığını geliştirmeye yönelik çeşitli ulusal ve uluslararası kaynaklardan bilgi ve belge edinmesini sağlarlar.

Bu maddelere göre aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Çocukların kitle iletişim özgürlüğünden doğan haklarının korunmasını sağlayan maddeler vardır.
- B) Çocukların görüşlerini özgürce ifade edebilmesine ve bu görüşlerinin dikkate alınmasına önem vermiştir.
- C) Yaşadığı toplumda çocuğu bağımsız bir birey olarak tanımlayarak çocukların haklarını güvence altına almıştır.
- D) Çocuk Hakları Sözleşmesi'ne Türkiye'de imza atarak çocukların haklarını koruma güvencesini vermiştir.

ABC

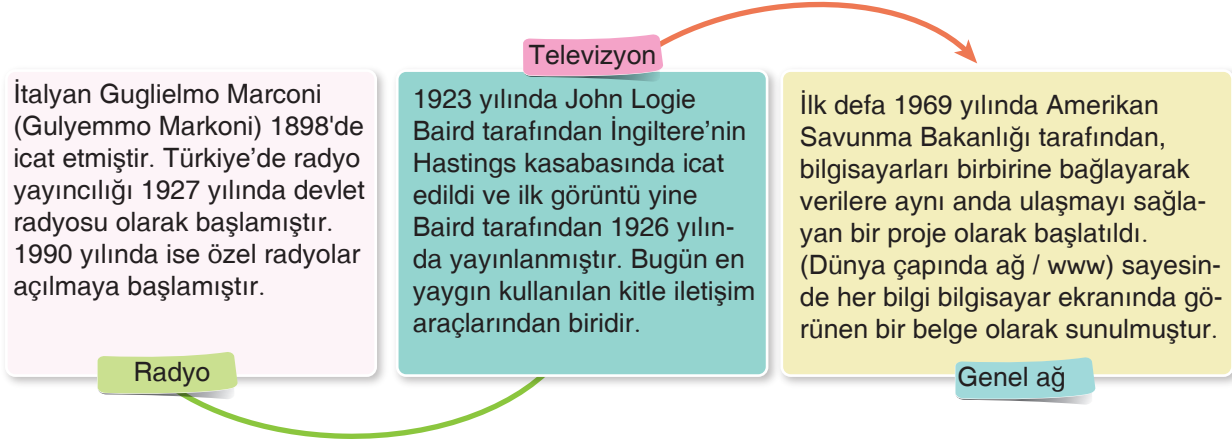

ÜDS

İLETİŞİM VE İNSAN İLİŞKİLERİ

ÜNİTE DEĞERLENDİRME SINAVI

1.

Bu tabloya göre,

- I. Radyonun icadıyla haberleşmede daha geniş kitlelere ulaşılmıştır.
- II. Genel ağın kullanılmasıyla birlikte radyo önemini kaybetmiştir.
- III. Genel ağın kullanılmasıyla birlikte bilginin paylaşımı kolaylaşmıştır.

yargılardan hangilerine ulaşılabilir?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III D) I, II ve III

Mozaik

Yayınları

2. Aşağıdaki metinde Şeyh Edebalı'nın Osman Gazi'ye nasihatinden bir bölüm verilmiştir.

“... Açık sözlü ol! Her sözü üstüne alma! Gördüğünü söyleme, bildiğini bilme, sözünü unutma, sözü söz olsun diye söyleme. Bizler nefreti eritmek, muhabbetin asaletini dünyaya yeniden hâkim kılmak için çıktık yola. Bu yolda utanacak bir şeyimiz yoktur oğul. Muhabbet yolunun gizlisi saklısı yoktur oğul ama altının değerini sarraf bilir. Sözünü muhatabına göre ayarlayasın oğul. Cahilin karşısında altınlarını çamura atmayasın oğul.”

Metne göre iletişimle ilgili aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) İfadelerimizi karşımızdaki insanın seviyesine uygun seçmeliyiz.
- B) Konuşmalarımızda ifadelerimizin herkes tarafından anlaşılır olması gerekir.
- C) Verilen sözlerin unutulmaması ve boş yere konuşulmaması gerekmektedir.
- D) İletişimin başarılı olması için çevremizdeki olaylara kayıtsız kalmalıyız.

3. İstanbul'un kalabalık mahallelerinden birinde çok fazla araç olması sebebiyle bazen insanlar kaldırıma arabalarını park ediyordu. Bir alt komşumuz da evin girişi yola çok yakın olduğundan bu durumdan çok rahatsız oluyordu. Bir gün gece vakti bir araç kaldırıma çıktı ve park etti. Bunu gören komşumuz cama çıktı ve araç sahibine durumu tatlı dille izah etti. İlk başta şoför birazcık sitem etse de komşumuz konuşma tarzını hiç bozmadı. Biraz konuştuktan sonra şoför ikna oldu. “Sen haklısın, dakikalardır park yeri arayan ben de kendimce haklıyım. Ama o kadar kibar konuştunuz ki bunun üzerine burada durmam kabalık olur” dedi. Ve aracını alıp başka yere gitti.

Bu metin aşağıdaki atasözlerinden hangisiyle ilişkilidir?

- A) Söz gümüşse sükût altındır.
- B) Tatlı dil yılanı deliğinden çıkarır.
- C) İki dinle bir söyle. İki kulak bir ağız.
- D) Bir kulağından girip bir kulağından çıkmak.

1. ÜNİTE

4.

İTERNET VE SOSYAL MEDYA KULLANIMI ARTTI

Türkiye'de internet kullanıcı sayısı, Ocak 2016'dan itibaren 2 milyon, aktif sosyal medya kullanıcı sayısı ise 6 milyon kişi arttı

354 MİLYON
Dünya geneli
internet kullanıcı
sayısı (2016)

482 MİLYON
Aktif sosyal
medya kullanıcı
sayısı

İTERNETİN EN YAYGIN VE EN AZ KULLANILDIĞI ÜLKE VE KITALAR

İTERNETİN EN YAYGIN KULLANILDIĞI ÜLKELER

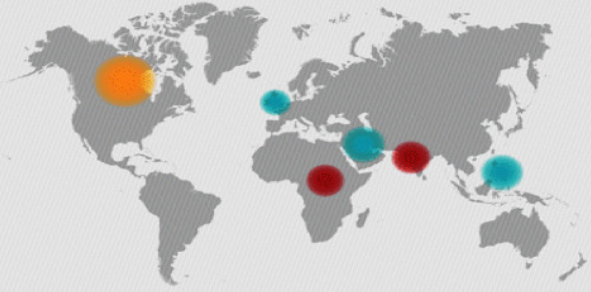
BAE	%100
Japonya	%93
Birleşik Krallık	%92

İTERNETİN EN YAYGIN KULLANILDIĞI KITA

K.Amerika	%88
-----------	-----

İTERNET KULLANIMININ EN AZ OLDUĞU KITALAR

Güney Asya	%33
Afrika	%29

TÜRKİYE'YE İLİŞKİN VERİLER

- 42 MİLYON**
Sosyal medyaya mobilden bağlanan kişi sayısı
- % 60**
Türkiye'deki internet kullanım oranı
- 7 SAAT**
Gün içerisinde bilgisayar başında geçirilen zaman
- 3 SAAT**
Sosyal medyaya günlük ortalama ayrılan zaman

Türkiye, genç nüfus sıralamasında %24.3 ile Azerbaycan'ın (%25.9) ardından ikinci sırada yer alıyor

Bu bilgiler dikkate alındığında,

- İnternet kullanım oranı en fazla Kuzey Amerika'da, en az ise Afrika kıtasıdır.
 - Türkiye'de insanların interneti kullanım oranı %60'dır.
 - İnternet kullanımının en yoğun olduğu ülke Amerika Birleşik Devleti'dir.
- yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III D) I, II ve III

ABC

ÜDS

İLETİŞİM VE İNSAN İLİŞKİLERİ

5.

İletişim; duygu, düşünce ve bilgilerin her türlü yolla başkalarına aktarılmasıdır.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi iletişime örnek olamaz?

- A) Veysel Bey'in sosyal medyada arkadaşlarıyla görüntülü konuşması
- B) Yasin Öğretmen'in öğrencilerine "günaydın" demesi
- C) Derya Hanım'ın askerde olan eşine mektup yazması
- D) Eda Hanım'ın cep telefonu ile oyun oynaması

6. İletişim ile ilgili temel hak ve hürriyetlerimiz anayasamızın birçok maddesinde güvence altına alınmıştır. Anayasa madde 26'ya göre;

"Herkes düşünce ve kanaatlerini söz, yazı veya başka yollarla tek başına veya toplu olarak açıklama ve yayma hakkına sahiptir."

Aşağıdakilerden hangisi anayasamızın bu maddesine aykırı bir örnektir?

- A) Yasin Öğretmen'in kendi sosyal medya hesabından eğitimle ilgili paylaşımlar yapması
- B) İlçesinde yaşanan olumsuzluğu haber yapan gazetecinin yazılarının sansürlenmesi
- C) Sendika başkanının eğitimde şiddetin önlenmesi için bildiri yayımlaması
- D) Okul dergisinde Zehra'nın "Çanakkale Şehitleri" ile ilgili kompozisyon yazması

7. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde doğru iletişim yöntemlerinden biri kullanılmamıştır?**

- A) Doğru kelimelerle kendimizi ifade etmek
- B) Karşımızdaki insanı anlayabilmek için empati kurmak
- C) Konuşma esnasında son sözü söylemek için çabalamak
- D) Karşımızdaki insan hata yaptığı zaman ben diliyle konuşmak

8.

Kitle iletişim araçları içinde televizyonun önemli bir yeri vardır. Televizyonun topluma özellikle de çocuklara olan etkisini iyi değerlendirmek gerekir çünkü televizyon bilgilendirme amaçlı kullanıldığı gibi toplumun kültürel yapısını istenilen yönde değiştirmek için de kullanılır. Özellikle televizyonda yayımlanan reklamlar, toplumun bazı değerlerini yıpratır ya da tamamen değiştirebilir. Çağımızda tüketimin artmasında özellikle görsel medyanın merkezindeki televizyon ile yapılan reklam bombardımanı etkili olmaktadır. Reklam bombardımına maruz kalan insanlarda "Tüketilmeden mutlu olunmaz." bilinci oluşturulur ve toplumun tüketim alışkanlıkları değiştirilir. Dolayısı ile kendi kültürüne ait olmayı yiyip içen, kendi kültürüne ait olmayan müziği dinleyen bir toplum oluşur.

Bu metne göre aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) İnsanlar reklamlar nedeniyle kendilerini alışveriş yapmak zorunda hissetmektedir.
- B) Günümüzde hayatımızı etkileyen önemli medya aracı araçlarından biri de televizyondur.
- C) Televizyonun toplum hayatı üzerinde etkileri genellikle olumsuz yöndedir.
- D) Televizyonlar çok rahatlıkla kültürümüze zarar verebilmektedir.

9.

Kitlelerle iletişimi sağlayan radyo, televizyon, gazete ve dergi gibi basın yayın organlarına kitle iletişim araçları denir. Kitle iletişim araçlarının, insanları bilgilendirmenin, onlara dünyada olup bitenler hakkında haber iletmek yanında insanları eğlendirme ve insanların boş zamanlarını değerlendirmelerini sağlama gibi bir işlevleri de vardır.

Buna göre kitle iletişim araçlarıyla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Sosyal ilişkilerin gelişmesini sağlamaktadır.
- B) Yazılı, görsel ve işitsel araçlardan oluşmaktadır.
- C) İnsanların dinlenmesi ve bilgilendirilmesinde etkilidir.
- D) İnsanların haber alma özgürlüğünü sağlamaktadır.

10.

TEKNOLOJİ 'E-HASTALIKLARI' DOĞURDU

Teknolojinin gelişmesi, dijital araçların yaygınlaşması ve sosyal medyanın bilinçsizce kullanılmasının bireylerde "e-hastalık" olarak nitelendirilen çeşitli rahatsızlıklara neden olduğu bildirildi.

Hastalıklar kişide kaygı, huzursuzluk hali yaratırken, bazı durumlarda nefes darlığı, titreme, baş dönmesi gibi belirtiler verebiliyor.

NOMOFOBİ:
Cep telefonu yoluyla iletişim bağlantısının kesilmesi olarak açıklanabilir. Kişi telefondan uzaklaştığında haber alamamaktan korkar ve panikler

FOMO:
Gelişmeleri takip edememe kavgısı, gelişmeleri kaçırma korkusu olarak bilinir. Kişi gelişmeleri edemediğinde kendisini gergin ve kaygılı hissedebilir.

GOOGLE TAKİBİ:
Bir kişinin çevresindeki kişileri sürekli olarak arama motorları aracılığıyla araştırması ve insanların neler yaptığını internetten sürekli incelemesi

EGO SÖRFÜ:
Kişi sürekli ismini internette aratıp, kendisiyle ilgili gelişmeleri takip eder. Bu insanlar ego sörfü denen hastalığa kapılmışlardır. Ego sörfü, online narsizm olarak da geçmektedir.

CHEESEPODDING:
Bir kişinin internette geçirdiği süre boyunca "mp3" indirme hastalığıdır. Eğer kişinin teknoloji ve internete karşı yoğun bir uğraşı varsa bu onda bağımlılık ve takıntı haline dönüşebilir. Takıntının içeriği de "mp3" indirme ama bu indirdiği müzikleri dinlememe olmasıdır.

FACEBOOK DEPRESYONU:
Facebook ve diğer bazı sosyal ağ sitelerinde özellikle genç kızların duygusal hayal kırıklıkları üzerinde tekrar tekrar konuşmaları, ruh hallerini kötü yönde etkilerken aynı zamanda mutsuz duygular edinmelerine yol açıyor.

İNTERNET SINIRI:
Cihazlardaki performans düşüklüğü ya da geçici sorunların önemli bir stres kaynağı ve istenmeyen olayların tetikleyici olduğu ifade ediliyor.

SİBERHONDRIK:
Hastalık durumlarında doktor muayenesi yerine internette tedavi yöntemini araştırma ve uygulama hastalığı

PHOTOLURKING:
Bir sosyal ağ platformunda insanların fotoğraflarına saatlerce bakarak zaman geçirmek ve bunu sürekli yapıyor olmak

Bu görsele göre,

- I. Teknolojinin bilinçsiz kullanımı günümüzde yeni hastalıkları meydana getirmiştir.
- II. Teknolojik bağımlılığın artması bencillik, sinir hastalıkları, stres gibi problemlere neden olmuştur.
- III. Siberhondrik hastaların en çok ilgisini çeken doğal yani natürel tedavilerdir.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III D) I, II ve III